

A

B

C

D

E

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Avdelningen för Stadsdelsmiljö och Teknik
Karin Fant
tfn 508 04 168

Tjänsteutlåtande
27 maj 2005

1 (5)

Dnr 302-242-2005
Sammanträde 14 juni 2005

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

**Renhållningsordning för Stockholms kommun innefattande föreskrifter och
avfallsplan.**

Remiss från Renhållningsnämnden, dnr 30-0200/03.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande
som sitt svar på remissen.

Anders Meuller
stadsdelsdirektör

Sven-Göran Södergren
chef stadsdelsmiljö- och teknik

Sammanfattning

Renhållningsnämnden har ett uppdrag från kommunfullmäktige att ta fram en ny renhållningsordning som ska börja gälla år 2006. Förslaget består av förändrade föreskrifter och en avfallsplan som ska identifiera strategiska mål för avfallshanteringen.

Förvaltningen anser att avfallsplanen ger en god beskrivning av nuläget men att mer fokus bör läggas på utveckling som leder till att det blir både enklare och billigare för boende och verksamheter att hantera sitt avfall på rätt sätt. Förvaltningen efterfrågar också större tydlighet avseende ansvarsfördelningen i de föreslagna åtgärderna.

Bilagor: 1. Sammanställning av avfallsplanens mål, delmål och nyckeltal (4 sidor).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsdelsmiljö och teknik.

Bakgrund

Hässelby stadsdelsnämnd har fått ett förslag till ny renhållningsordning för Stockholms kommun för remissyttrande. Renhållningsnämnden fick år 2003 i uppdrag att ta fram en ny renhållningsordning som omfattar tidsperioden 2006 - 2010. Beslut om ny renhållningsordning ska fattas i Kommunfullmäktige före årsskiftet 2005/2006.

Enligt miljöbalken är alla kommuner skyldiga att ha en renhållningsordning innefattande avfallsplan och föreskrifter. Ett förslag till ny renhållningsordning har utarbetats av Renhållningsförvaltningen (RHF).

Första delen består av förslag till förändring av de nuvarande föreskrifterna om avfallshantering. Föreskrifterna behandlar frågor som ansvarsområden, information, regler för hushåll och verksamheter angående hantering av avfall.

Den andra delen består av en avfallsplan som omfattar tidsperioden 2006-2010. Där beskrivs stadens vision för framtida avfallshantering:

”Stockholms stads vision är att den framtida avfallshanteringen är av sådan kvalitet och utförs på ett sådant sätt att den möjliggör för kommande generationer att leva i ett resurssnålt och kretsloppsanpassat samhälle.”

Enligt uppdraget ska avfallsplanen utgå från:

- ✍ Stockholm Miljöprogram
- ✍ Kommunfullmäktiges och renhållningsnämndens uppdrag
- ✍ Nationella kvalitetsmål
- ✍ EU:s direktiv inom avfallsområdet
- ✍ Svensk avfallslagstiftning

Dagens avfallssituation

Remissen innehåller en grundlig genomgång av avfallssituationen i dagsläget. Där beskrivs ansvarsfördelning, avfallsmängder och flöden, anläggningar inom staden och i regionen samt information om nedlagda avfallsupplag.

Det finns också en uppföljning av den aktuella avfallsplanen för tidsperioden 2002-2005. De flesta åtgärder har genomförts eller är pågående.

Avfallsplanen

Avfallsplanen har fyra övergripande mål som riktar sig till alla som lever och verkar i staden. Tillhörande delmål är avgränsade till de avfallsslag och avfallsinnehavare som staden har inflytande över. Delmålen ska uppfyllas under planperioden. Förslag till åtgärder för att uppnå delmålen redovisas. Ett konkret åtgärdsprogram för att nå delmålen tas fram i avfallsinnehavarens och andra aktörers årliga verksamhetsprogram. Uppföljning av avfallsplanen sker årligen via nyckeltal som är kopplade till delmålen. År 2008 ska en fördjupad avstämning ske. De fyra huvudmålen är följande:

Mål 1. Mängden genererat avfall per invånare skall minska.

- ? Mängden genererat hushållsavfall per innevånare skall minska med 10 viktprocent jämfört med 2003.
- ? Stadens förvaltningar och bolag skall integrera avfallsperspektivet i upphandlingar och verksamhetsplanering.

Mål 2. Mängden farligt avfall som samlas in ska öka.

- ? Hushållen skall erbjudas goda möjligheter att lämna ifrån sig sitt farliga avfall.
- ? Andel invånare som bedömer att de har en god kunskap om hur det farliga avfallet skall sorteras skall överstiga 90 procent.
- ? Andel avfall i "soppåsen" och i grovavfallet som utgörs av farligt avfall skall minska till mindre än 1 promille.

Mål 3. Mängden avfall som nyttiggörs skall öka.

- ? Andel hårdplast som materialåtervinns skall öka.
- ? Andel avfall i "soppåsen" respektive grovavfallet som utgörs av förpackningar och tidningar skall vara mindre än fem procent.
- ? Staden medverkar till att marknaden för återvunnet material och produkter som innehåller återvunnet material växer.
- ? Minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger och butiker skall gå till biologisk behandling.
- ? Andel grovavfall som går till deponi skall minska med 10 procent.

Mål 4. Stockholms avfallshantering skall präglas av god tillgänglighet.

- ? Öka kunskapen om källsortering samt stärka förtroendet för systemet.
- ? Hushåll och verksamheter skall erbjudas goda möjligheter att lämna ifrån sig sina förpackningar och tidningar.
- ? Minst 50 procent av stadens flerbostadshushåll skall ha tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar.
- ? Under planperioden skall fem återvinningscentraler uppföras.

Konsekvenser av avfallsplanen

Liksom nuvarande avfallsplan syftar de mål som föreslås till miljömässiga förbättringar. De eftersträlvade effekterna är följande:

1. Utsläpp till luft, vatten och mark ska minska
2. Förbrukningen av resurser ska minska genom ökad
 - ? Återanvändning.
 - ? Återvinning såsom materialåtervinning och energiutvinning.
 - ? Återvinning såsom återföring av näringsämnen till naturen.
3. Belastningen av deponierna minskar.
4. Det farliga avfallets mängd minskar.

Antalet invånare i Stockholm förväntas öka under de närmsta åren, därmed förväntas även den totala mängden avfall att öka. Även om mängden avfall per capita ska minska så kommer den att kräva mer specialiserad behandling vilket bedöms öka kostnaderna. Biologisk behandling av matavfall bedöms medföra ökade behandlingskostnader. Omställning till system med bättre arbetsmiljö bedöms i ett

kort perspektiv öka kostnaden, men i ett långt perspektiv bedöms den totala samhällsekonomiska kostnaden bli lägre.

Konsekvenser för stadsdelsnämnderna

Under flertalet delmål pekas stadsdelsnämnderna ut som delansvariga för att målet skall uppnås. Det gäller följande delmål:

- 1.2. Stadens förvaltningar och bolag skall integrera avfallsperspektivet i upphandling och verksamhetsplanering.
- 2.2 Andel invånare som bedömer att de har en god kunskap om hur det farliga avfallet skall sorteras skall överstiga 90 procent.
- 2.3 Andel avfall i "soppåsen" och i grovavfallet som utgörs av farligt avfall skall minska till mindre än 1 promille.
- 3.3 Staden medverkar till att marknaden för återvunnet material och produkter som innehåller återvunnet material växer.
- 4.1 Öka kunskapen om avfallshantering samt stärka förtroendet för systemet. Observera att ordet "avfallshantering" i remissen ändrats till "källsortering" i sammanfattningen av densamma.
- 4.2 Hushåll och verksamheter skall erbjudas goda möjligheter att lämna ifrån sig sina förpackningar och tidningar.

Det förvaltningsövergripande samarbetet rörande avfallsfrågor ska fortsätta och vidareutvecklas.

Verksamheterna inom stadsdelsnämnderna är också ansvariga såsom avfallsinnehavare (Avfallsinnehavare är den som har ett föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren avser att göra sig av med.) Genom agerande inom den egna verksamheten har staden möjlighet att påverka den mängd avfall som genereras och att öka andelen sorterat avfall.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att avfallsplanen ger en god beskrivning av nuläget men också att målen är svåra att bedöma då det saknas konkreta förslag på hur målen ska nås. Det saknas en tydlig strategi för måluppfyllelse och en klar återkoppling till de nationella miljömålen och Stockholms stads miljöprogram.

Förvaltningen anser att ambitionen måste vara att hitta enkla och billiga system för avfallshantering. System som minskar transporterna samt skapar en bättre arbetsmiljö och kan bidra till ett ekologiskt hållbart Stockholm.

Förvaltningen anser att det är positivt att renhållningstaxan är differentierad, men taxesystemen bör också anpassas så att det blir ekonomiskt försvarbart för exempelvis fastighetsägare att införa källsortering. Detsamma gäller för företag och verksamheter

Farligt avfall

Idag uppskattar renhållningsförvaltningen att ca 1 procent av "soppåsens" innehåll består av farligt avfall, varav hälften är sådant farligt avfall som kommunen ansvarar för och den andra hälften el-avfall vilket producenterna ansvarar för. Uppföljningen av Stockholms avfallsplan 2002-2005 visar att det saknas kunskap om det farliga avfallet minskat eller ej under tidsperioden 2002-2005. Här krävs såväl bättre kunskap om avfallsflöden, informationsinsatser och enkla fungerande insamlingssystem för farligt avfall för att uppfylla delmål 2.3.

Återvinning av tidningar och förpackningar

Här finns stora problem idag i vår stadsdel, då flera återvinningsstationer på allmän plats tagits bort pga husbyggnadsprojekt. Detta leder till stor frustration hos boende i området som får lång väg att gå för att ta sig till närmaste återvinningsstation.

Stadsdelsförvaltningen får många klagomål rörande återvinningsstationer som inte ersatts eller som inte sköts på ett tillfredsställande sätt. Möjligheterna till åtgärder från stadsdelsförvaltningens sida har försämrats sedan Förpacknings- och tidningsinsamlingen fördelat ansvaret för återvinningsstationerna på olika entreprenörer. Att återvinningsstationer inte ersätts beror till stor del på bristande åtgärdsberedskap hos entreprenörerna som i två fall inte sökt markupplåtelse och iordningsställt nya stationer trots att bygglov funnits i ett halvår.

Verksamheter

Allmänt vad gäller alla avfallsslag så är det svårt för mindre verksamheter och företag att reda ut vad som gäller på avfallsområdet. Oftast är det mycket krångligt och dyrt att hantera sitt avfall på rätt sätt vilket gör att intresset lätt svalnar. Små verksamhetsutövare utnyttjar ibland återvinningsstationerna för att bli av med sitt avfall hellre än att skaffa egna avtal om hämtning med entreprenörer. Det leder till nedskräpning och stort missnöje bland boende i området. Därför bör renhållningsförvaltningen skapa bättre förutsättningar för verksamheterna att ta sitt ansvar bland annat genom att ta fram och erbjuda enkla och billiga system.

Upphandling

Förvaltningen betonar vikten av att staden erbjuder kompetensutveckling inom miljö- och avfallsområdet för dem som arbetar med upphandlingar. Det är även angeläget att riktlinjer arbetas fram för hur detta mål skall sättas i relation till andra övergripande mål och riktlinjer i samband med upphandlingsarbetet.

Uppföljningen av Stockholms avfallsplan 2002-2005 visar att många av delmålen har uppfyllts, medan några brister i måluppfyllelse kvarstår. Det saknas ännu rapporteringssystem för avfallsflödena inom staden. Stadsdelsförvaltningen anser att fungerande rapporteringssystem är nödvändigt för en bedömning av avfallsmängden och förutsätter att åtgärder för att åstadkomma ett sådant system kommer att tas fram.

Matavfall.

För att uppnå det nationella miljömålet om återanvändning av 35% av matavfallet så föreslås insamling och kompostering i stor skala. Möjligheten för hushåll och verksamheter att använda sig av avfallskvarnar där matavfallet transporteras via

befintligt avloppssystem för att sedan användas för rötning och biogasproduktion bör utvecklas. Det skulle förbättra arbetsmiljön och minska transporterna i staden.